

Ἀνασκοποῦντες τὰ καθέκαστα τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν, ὡς εἶπομεν, τριακονταετίαν γενομένων πολέμων βλέπομεν πόσον ὀπίσω, ἐν τοῖς σπαργάνοις, εὐρίσκετο εἰσέτι ἡ πολεμικὴ τέχνη κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον, ὅτε ἐμάχοντο μὲ τὰ ἀρχαϊότερα ἐκεῖνα, ἀπλᾶ καὶ λεῖα τηλεβόλα καὶ πυροβόλα, τὰ ἐμπροσθογεμῆ, τῶν ὁποίων ἡ γέμισις ἀπῆται χρονοτριβὴν τινα ἐν τῇ μάχῃ. Ἡ τακτικὴ τοῦ πολέμου ἦτο διάφορος, ἀτελεστέρα, ἀλλ' ἦτο καὶ ἐνδιαφέρουσα ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, διότι παρῆγε τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἕνα ἕκαστον ν' ἀναπτύξῃ τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ ἀνδρείαν καὶ γενναϊότητα.

Μόλις βραδύτερον, κατὰ τὸν ἰταλικὸν πόλεμον, παρουσιάσθησαν ἐκ μέρους τῶν Γάλλων τὰ ὀπισθογεμῆ τετραλιτριάα τηλεβόλα ἀπέναντι τῶν λείων αὐστριακῶν καὶ ἐνεκαίνισαν νέαν ἐποχὴν ἐν τῇ τέχνῃ τῆς ταχείας θανατώσεως. Ἐνθυμοῦμαι μετὰ πόσης περιεργείας καὶ ἐνδιαφέροντος παρετηροῦμεν κατὰ τὴν ἐν Μαγέντα μάχην τὸ μόνον κυριευθὲν καὶ μὲ φύλλα περιστεφθὲν ἐκ τῶν ὄπλων τούτων, περὶ τῶν ὁποίων εἶχε γείνη τοσοῦτος λόγος καὶ τῶν ὁποίων τὴν ἐνέργειαν εἶχομεν ἀκούσῃ ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ ἰδίους ὡσίν.

Οἱ Αὐστριακοὶ τότε ἐμάχοντο μὲ τὰ παλαιὰ ὄπλα καὶ μεθ' ἱκανῆς ἀτυχίας ὑπὸ ἀνίκανόν διεύθυναν. Καὶ ἦσαν μὲν ὑπέροχοι τῶν Πρώσων διὰ τῶν τηλεβόλων των, κατὰ τὴν στρατείαν τοῦ 1866, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἐμειονέκτου πολὺ ἀπέναντι τῶν πρῶσσικῶν βελονωτῶν πυροβόλων.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ τετραλιτριάα γαλλικὰ τηλεβόλα, τὰ ὁποῖα καὶ ἡ Πρωσσία (ἀν δὲν ἀπατώμαι, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1851) ἤρχισε νὰ μελετᾷ καὶ νὰ σπουδάζῃ, εἶχον ἀντικαταστήσῃ καὶ ἐντελῶς σχεδὸν παραγκωνίσῃ τὸ παλαιὸν καὶ ἀρχαϊότερον σύστημα τῶν λείων τηλεβόλων. Νέα συστήματα ἤρχισαν νὰ ἐφευρίσκωνται εἰς ὅλα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης· τὰ ὀπισθογεμῆ πυροβόλα εἶχον ἤδη καὶ παρὰ τῇ Μεντάνᾳ „θαυματουργήσῃ“, τὸ δὲ ἐφεύρημα τοῦ Chasserpót εἰσῆχθη εἰς ὅλον τὸν γαλλικὸν στρατὸν καὶ ἐφάνη τοσοῦτον ὑπέροχον τῶν γερμανικῶν βελονωτῶν ἐν ἔτει 1870 καὶ 1871, ὥστε μόνον ὁ καλλίτερος καὶ ἀσφαλέστερος χειρισμὸς τῶν τελευταίων τούτων καὶ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ γερμανικοῦ πυροβολικοῦ ἔτι δὲ καὶ τῶν πολιορκητικῶν αὐτῶν τηλεβόλων ἠδυνήθη νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ ἐκ τῆς δυσαναλαγίας ταύτης μειονέκτημα τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ. Ναπολεὼν ὁ τρίτος, ὅστις κατ' ἐξοχὴν ἐσπούδαζε τὰ τοῦ πυροβολικοῦ, μᾶς ἔφερεν εὐθὺς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου ἐκείνου, τῇ 2. αὐγούστου παρὰ τῷ Saarbrücken νέον εἶδος τηλεβόλου, τὸ μιτροβόλον (Mitrailleuse) τοῦ ὁποίου τὸ πρότυπον εἶχε παῖξῃ τὸ ὄλον του ὡς „νεκρικὸν ὄργανον“ κατὰ τὴν ἐν Παβία μάχην, δὲν ἔσχεν ὅμως μεγαλητέραν ἐπιτυχίαν ἢ Φραγκίσκος ὁ πρῶτος ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ. Ποῖα δέ, ἀπ' ἐναντίας, θαύματα κατώρθωσαν αἱ ἀρεταὶ τοῦ γερμανικοῦ πυροβολικοῦ κατὰ τοὺς ἀγῶνας ἐκείνους ἐν τῷ κρουραγεῖν καὶ διαμελίζῃν ἀνθρώπινα σώματα, περὶ τούτου μαρτυρεῖ, ὡς ἐν παραδείγματι, ἡ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ αἰφνηδία ἐπιδρομὴ κατὰ τῶν γαλλικῶν

στρατοπέδων παρὰ τῷ Beaumont, ἐνθα ὀλόκληροι δεκαδαρχίαι στρατιωτῶν καθημένων περὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς γαβάθας των, κατεξεσχίσθησαν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν.

Ἐκτοτε μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Θεὸς ἀπὸ νέου πολέμου, ἡμεῖς ὅμως ἐφροντίσαμεν διὰ τὸν πόλεμον, καὶ οὐχὶ ὀλιγώτερον ἡμῶν ἐφροντίσαν περὶ αὐτοῦ οἱ γείτονες. Τεράστια ποσὰ ἐθυσιάσθησαν ἐκατέρωθεν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀρίστου πυροβόλου, καὶ ἀφοῦ τέλος πάντων κατωρθώθη ἡ ἐφεύρεσις αὐτοῦ, ἀφοῦ κατεσκευάσθησαν ἑκατομμύρια πυροβόλων τοῦ νέου τούτου συστήματος, ἀπερρίφθησαν πάντα ταῦτα, διότι ἐφευρέθη ἄλλο τελειότερον· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἦτο τὸ ἰδεώδες, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ὑπερτερήθη ὑπὸ ἄλλου καλητέρου, ἤδη δὲ λέγεται ὅτι εἶνε ἔτοιμον ἄλλο πάλιν νέον πρότυπον τοῦ τελειοτάτου τῶν μέχρι τοῦδε κατασκευασθέντων. Πλὴν τούτων, ἐφευρέθησαν τηλεβόλα, δυνάμενα νὰ διατρπηθῶσι πᾶν θωρηκτόν, ἔπειτα δὲ πάλιν κατεσκευάσθησαν θωρηκτά, μὴ δυνάμεθα νὰ διατρπηθῶσι ὑπὸ οὐδενὸς τηλεβόλου. Τὸ τέρας τῶν τηλεβόλων, τὸ ὁποῖον ἐπεμψεν ὁ Κρουπ ἐν ἔτει 1867 εἰς τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον Ἐκθεσιν, ἦτο ἄθυρμα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ βραδύτερον κατασκευασθέντα. Τὸ ἀρίστον τῶν πρὸς τοῦτο ἐφευρεθέντων ὑλικῶν ἀπερρίφθη πάλιν ἐκ νέου καὶ παρηγκωνίσθη ὑπὸ ἄλλων τελειότερων ἐφευρημάτων, ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα πάντα ἦσαν ἀρκετά, διότι δὲν εἶχεν ἐφευρεθῆ εἰσέτι τὸ ἀσφαλέστατον μέσον, τὸ δυνάμενον διὰ μιᾶς ἐκπυροβολήσεως νὰ πέμπῃ εἰς τὸν ἄλλον κύσμον ὀλόκληρα τάγματα· τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ μὲ τὰ βαστακτὰ πυροβόλα, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους κατεσκευάσθη μετὰ πολλὰ καὶ μακροχρόνια πειράματα τὸ καλούμενον Magazingewehr, τοῦ ὁποίου τὸ ὑπόδειγμα ἐπρομήθευσεν ἐν ἔτει 1870 εἰς τὸν δυτικὸν γαλλικὸν στρατὸν τὸ ἀμερικανικὸν ἐργαστάσιον Spencer, καὶ ἐν ἐκ τῶν ὁποίων ὄπλων ἔχω μάλιστα καὶ ἐγὼ ἐν τῇ ἰδίᾳ μου συλλογῇ.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πυροβόλων ὄπλων ἐν γένει· τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς πυρτίτιδος καὶ τῶν ἐκρηκτικῶν ἐν γένει ὑλῶν! ἤδη δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ τῆς πυροβολήσεως καὶ τῆς δραστηκῆς αὐτῆς ἐνεργείας, δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ τῶν δεδοκιμασμένων γγαναιῶν μὲ τὰ διὰ σφαιρῶν γεμίσματά των, τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια δὲν ἦτο εὐκατοφρόνητος· ἤδη παρσκευάζετο ροβωρίτις, μελανίτις, δυναμίτις, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ οἱ γείτονες ἡμῶν πάντες ἐφευρίσκομεν καὶ ἐδοκιμάζομεν ἐν βαθυτάτῳ μυστηρίῳ ἄλλας ἔτι φοβερωτέρας ὑλας — ἀπέναντι τῶν ὁποίων αἱ ἐκρήξεις τῶν ἠφαιστειῶν ὄρεων ἦσαν πυροτεχνήματα τοῦ σαλονιοῦ — διὰ νὰ ὑποσκάπτωμεν καὶ καταστρέφωμεν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ὀλόκληρα φρούρια, διὰ νὰ ἐξολοθρεύωμεν συντομίας χάριν ὀλόκληρα συντάγματα, διὰ νὰ γεμίζωμεν τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου, τῆς Βορείου καὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης μὲ τορπιλλοφόρα πλοίαρια καὶ ν' ἀνατινάξωμεν δι' αὐτῶν τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους εἰς τὸν ἄερα.

(ἔπειτα τὸ τέλος.)

ΤΟ ΠΙΚΡΟΝ ΦΡΕΑΡ

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ.

Ἐν τινι μικρᾷ πλατείᾳ, εἰς ἣν ἀπολήγει μία τῶν ζωγραφικωτάτων ὁδῶν τοῦ Τολέδου, ὑπῆρχε μέχρι πρὸ ὀλίγου χρόνου λίθινόν τι φρέαρ, κεκαλυμμένον μὲ πρασίνας σανίδας,

ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ ὁδὸς εἶχε λάβῃ τὴν ὀνομασίαν της: „δρόμος ἔς τὸ πικροπῆγαδον“.

Ἄμα ὡς ἐφθασα εἰς Τολέδον, τὸ ὄνομα τοῦτο προσεῖλ-

κυσεν ιδιαιζόντως τὴν προσοχὴν μου. Ὅθεν μετέβαινον συγνάκις εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ προσεπάθουν νὰ ἐξερευνησῶ τὸ μυστήριον, ὅπερ περιεβάλλετο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπὸ ἀρχαίων χρόνων καὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο. Βεβαίως θὰ συνέβη θλιβερόν τι σύμβαμα παρὰ τῷ πικρῷ τούτῳ φρέατι, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν· ἐξ ἅπαντος ἔλαβε χώραν ἐδῶ τραγικόν τι δράμα καὶ κύριος οἶδε πόσα δάκρυα πικρὰ ἐχύθησαν καὶ συνεμίχθησαν μετὰ τῶν ὑδάτων αὐτοῦ. — Ἐσπέραν τινά, ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης, ἐκαθήμην ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ φρέατος καὶ διελογιζόμην, ποῖος ἄρά γε θὰ ἠδύνατο νὰ μοὶ διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν τοῦ φρέατος τούτου καὶ νὰ μοὶ λύσῃ τὸ αἰνίγμα, ὅπερ ἀπησχόλει τοσοῦτον ζωηρῶς τὴν φαντασίαν μου· ὅτε αἴφνης εἶδον διὰ τῆς ὁδοῦ ἐρχομένην πρὸς τὴν μικρὰν πλατεῖαν γραῖάν τινα, κρατοῦσαν ἐν τῇ χειρὶ φανόν. Ἄλλ' ἅμα ὡς ἡ γραῖα μὲ παρετήρησεν, ἀπεμακρύνθη κατεσπευσμένη καὶ τοσοῦτον ἐντρομος, ὥστε ὁ φανὸς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς χειρὸς τῆς.

Τὴν ἀκόλουθον ὁμως ἐσπέραν ἐνεφανίσθη πάλιν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ πλησιάσασα πρὸς με θαρραλέα μοὶ διηγήθη τὸ αἴτιον τοῦ χθεσινοῦ αὐτῆς φόβου.

„Ὅταν σὰς εἶδα ἔξαφνα καλέ μου κύριε, ἐδῶ ᾿ς αὐτὸ τὸ μέρος ποῦ καθότουσε πρῶτα ἐκεῖνος ὁ ἄλλος“, ἤρχισεν ἡ γραῖα νὰ λέγῃ, ἐφοβήθηκα μήπως ᾿ξαναφανῆ κ' ἐκεῖνη.“

„Δὲν σας ἐννοῶ . . . ποῖοι εἶναι αὐτοί, περὶ τῶν ὁποίων ὀμιλεῖτε;“

— „Ἐκεῖνος ποῦ ἐρχότουσε τὸν παλαιὸν καιρὸ κάθε βράδι κ' ἐκαθότανε ᾿ς αὐτὰ τὰ πεζούλια, ἦταν ἓνα καλὸ καὶ ὁμορφὸ καλλικάρι κ' ἐκεῖνη ἦταν ὁμορφὴ καὶ χαριτωμένη κόρη . . . ἐδῶ ᾿ς αὐτὸ τὸ μέρος ποῦ κάθωμαι, ἔστεκότουσε καὶ τὸν περίμενε τοῦ κάκου . . .“

— „Γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν αὐτὴν; εἰμπορεῖτε νὰ μοὶ τὴν διηγηθῆτε;“ ἠρώτησα τὴν γραῖαν μετὰ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος.

— „Μάλιστα, καλέ μου κύριε! εὐχαρίστως. Προτίτερα, ᾿ς τὰ νεαῖτά μου, τὴν ἤξευραν ὅλοι ᾿ς τὸ Τολέδο. Ἀλλὰ τώρα μὲ τὰ νέα λησμονοῦνται τὰ παλιὰ. Σήμερα δὲν τὴν ξεύρει σχεδὸν κανεὶς.“

Ἡ γραῖα ἐκάθισε πλησίον μου καὶ μοὶ διηγήθη τὸ συμβεβηκός, ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ φρέαρ καὶ ἡ ὁδὸς ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν των:

Ἡ πόλις τοῦ Τολέδου κατὰ τὸν μεσαιῶνα κατακεῖτο ὑπὸ Ἰουδαίων, Χριστιανῶν καὶ Μαύρων, ἐξ ὧν οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὑπερίσχυον σημαντικῶς, ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ πρὸ πάντων ἔζων πιεζόμενοι καὶ μισούμενοι ὑπὸ τῶν ἀλλοθρήσκων . . . Πλησίον τῆς μικρᾶς ἐκεῖνης πλατείας ὑπῆρχε κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα μεγαλοπρεπῆς οἰκία ἐνὸς τῶν πλουσιωτάτων Μαύρων τῆς πόλεως. Ὁ Μαῦρος οὗτος ἐξετιμᾶτο μεγάλως ὑπὸ τῶν ὁμοθρήσκων του ἕνεκα τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καταγωγῆς καὶ τοῦ μεγάλου του πλοῦτου, ἀλλ' ὁ τυφλὸς αὐτοῦ θρησκευτικὸς φανατισμὸς καὶ ὁ τραχὺς καὶ ἄγριος χαρακτήρ του καθίστα αὐτὸν δυσπροσῆγορον καὶ μισάνθρωπον. Ὁλη του ἡ ἀγάπη, ὅλη του ἡ στοργὴ καὶ ἡ τρυφερότης συνεκεντροῦτο εἰς ἓν μόνον πλάσμα ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὴν μονογενῆ του θυγατέρα Γαλιάναν, ἣτις ἦτο ὠραιότατη δεκαεξάετις κόρη, φέρουσα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ γλαυκὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τὰ βόδινα τῆς χεῖλι τὸ μειδιάμα τῶν ἀγγέλων.

Ἡ Γαλιὰνα ἦτο ἀξία τῆς ἀπείρου ἀγάπης τοῦ πατρὸς αὐτῆς Ἰουσοῦφ, τοῦ ὁποίου ὁ μόνος πόθος καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου ἦτο ἡ εὐτυχία αὐτῆς. Ἀπολέσασα λίαν

ἐνωρὶς τὴν μητέρα καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τὴν φιλόστοργον περιθαλψιν καὶ ἐπιβλεψιν τοῦ πατρὸς αὐτῆς, οὐδὲν ἄλλο αἰσθημα ἐγνωρίζεν ἢ ἀθῶα κόρη εἰ μὴ τὴν πρὸς τὸν πατέρα ἀγάπην.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἐπῆλθεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν καὶ ἄλλαι χορδαὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην νὰ κρουσθῶσι καὶ νὰ ἠχῆσωσιν ἀρμονικῶς . . . Ἦτο ὠραιότατη τοῦ Μαῖου ἐσπέρα, καθ' ἣν τὸ ἥπιον φῶς τοῦ δύνοντος ἡλίου ἐχρωμάτιζεν ἐρυθρὸν τὸν ὀρίζοντα, μακρόθεν δὲ ἡ αὔρα τοῦ ζεφύρου ἔφερεν ἐπὶ τῶν πτερούγων τῆς τὴν φωνὴν τοῦ Μουεζζίνου, καλοῦντος εἰς προσευχὴν τοὺς πιστοὺς, καὶ τὰ κελαδῆματα τῶν πτηνῶν, ἅτινα εἰς τοὺς ἀνθηροὺς κλώνας τῶν δένδρων ἀνεζήτουν τὴν νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν. Ἡ νεαρὰ Γαλιὰνα ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἠτένιζεν ἀφηρημένη πρὸς τὴν ὁδόν. Ἡ ἐν τῇ ὁδῷ ἐρημία, ἡ βεμβώδης μελαγχολία κατὰ τὸ ἔσπερινόν σκιόφως, οἱ μακρόθεν ἐλαφρῶς ἠχοῦντες φθόγγοι τῆς ζωῆς, ἐγένων ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τὸν ἄγνωστον ἐκεῖνον πόθον, τὸν ἰδιόζοντα εἰς τὴν νεότητα, τὸν ἀνεξήγητον ἐκεῖνον καὶ ἀόριστον πόθον, ὅστις καθιστᾷ τὴν ψυχὴν ἐκτάκτως εὐαίσθητον εἰς ἐξωτερικὰς ἐντυπώσεις. Ἐν τῷ πόθῳ τούτῳ βεβουδισμένη καὶ βεμβάζουσα ἔστρεφε τὰ βλέμματα ὅτε μὲν πρὸς τὸ ἀνατέλλον ἄστρον τῆς ἐσπέρας, ὅτε δὲ πρὸς τὴν ἀείποτε σκοτεινοτέραν καθισταμένην ὁδόν καὶ εἰς τὰ πέριξ. Αἴφνης ἤκουσε βήματα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀνεξήγητὸς τις ταραχὴ κατέλαβε τὴν καρδίαν τῆς. Ἀκουσίως ἐπλησίασε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰς κιγκλίδας τοῦ παραθύρου καὶ εἶδε νεανίαν τινά, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην διέβαινε πλησίον τῆς οἰκίας. Νέος, εὐγενής, ὡς ἐφαίνετο ἐξ ὅλων του τῶν κινήσεων, καὶ ἐκτάκτως ὠραίος, προσέβλεψε τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐντελῶς, ὅτε δὲ ἔστρεψε πρὸς αὐτὴν τοὺς μεγάλους μέλανας ὀφθαλμοὺς του ἡ Γαλιὰνα ἔγινε καταπόρφυρος καὶ ἐχαμήλωσε τὰ βλέμματά τῆς. Πλέον ἢ ἅπαξ ἐπανέλαβεν ὁ νεανίας τὴν διάβασιν του πλησίον τῆς οἰκίας, πλέον ἢ ἅπαξ ἡ Γαλιὰνα ἠκολούθησεν αὐτὸν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπανειλημμένως συνητηθήσαν ἐν τῷ ἐπερχομένῳ σκότει τὰ ἀκτινοβολοῦντα βλέμματά των . . .

Τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐπυκνώθη καὶ ἀπέκρυψε τὴν μορφήν τοῦ νεανίου ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῆς Γαλιάνας, ἣτις ἤδη ἐνέπεσεν αὐθις εἰς ἄλλου εἶδους βεμβασμούς, εἰς ὅλους διαφόρους ὄνειροπολήσεις. Ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουε γλυκεῖαν τινα φωνὴν προσφιδυρίζουσαν αὐτῇ ἀνήκουστα μυστήρια, καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἀηδόνος, ὁ θροῦς τῶν σειομένων φύλλων, καὶ ἡ δειτὰ ὀσμὴ τῶν ἀνθέων εἶχον ἤδη δι' αὐτὴν ἄλλην, πρῶην ἄγνωστον μαγείαν.

Ἐσπέραν τινά — δύο μῆνας μετὰ ταῦτα — ὁ γηραιὸς πατὴρ τῆς Γαλιάνας ἐκάθητο μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ κορανίου του, ζητῶν ν' ἀντλήσῃ ἐξ αὐτοῦ παρηγορίαν ἐν ταῖς δειναῖς μερίμναις, ὑφ' ὧν κατετρώχετο. Ἀπό τινος χρόνου εἶχε παρατήρησιν ἀνεξήγητὰ τινα φαινόμενα εἰς τὴν θυγατέρα του, παράδοξόν τινα μεταβολὴν, ἣτις ἀνησύχει καὶ ἐβασάνιζε τὴν πατρικὴν του καρδίαν. Ἡ ἀθῶα καὶ εὐθυμος κόρη, ἣτις ἄλλοτε ἦτο ἐντελῶς ἀφωσιωμένη εἰς τὸν πᾶτέρα τῆς καὶ ἠσθάνετο ὅλην αὐτῆς τὴν εὐτυχίαν ἐν τῇ μετ' αὐτοῦ συναναστροφῇ, ἔμενον ἤδη συγνάκις μακρὰν αὐτοῦ καὶ διήρχετο ἄνευ προφανοῦς λόγου μακρὰς ὥρας κεκλεισμένη ἐν τῷ δωματίῳ τῆς. Ὅσάκις ὁ πατὴρ προσεπάθει νὰ τὴν κρατήσῃ πλησίον του καὶ ἐζήτηι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ὡς εἰς διαυγῆς κάτοπτρον νὰ ἐξερευνησῇ τὸ μυστήριόν τῆς, ἡ Γαλιὰνα ἀπέφευγε πάντοτε τὸ ἐταστικὸν βλέμμα τοῦ

πατρός τεταραγμένη. Τὸ πρῶν εὐθυμον καὶ παιδρὸν κορῶσιον εἶχε μεταβληθῆ εἰς σκυθρωπὴν καὶ σύννον νεάνιδα . . . Ὁ δυστυχῆς γέρον ἐβρυθίζετο τεθλιμμένος εἰς παντὸς εἶδους εἰκασίας καὶ ὑποθέσεις, ὅπως ἀνεύρη τὰ αἷτια τῆς αἰφνῆ-δίας ταύτης μεταβολῆς, καὶ κατελαμβάνετο ὑπὸ ἀορίστων φόβων. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην διεκόπη εἰς τὰς σκέψεις του ταύτας διὰ τῆς ἐπισκέψεως ἐνὸς ἀρχαίου, παιδικοῦ του φίλου, ὅστις ἔφερε τὴν λυπηρὰν ἐξήγησιν τοῦ ἀπασχολοῦντος αὐτὸν ζητήματος.

„Ἐρχομαι νὰ σὲ λυπήσω μὲ μίαν εἰδησιν, φίλε μου Ἰουσοῦφ“, εἶπεν ὁ φίλος εἰσελθὼν. „Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐδίσταζον νὰ ὀμιλήσω, ἀλλ' ἡ φιλία μὲ ἀναγκάζει νὰ σοῦ κάμω μίαν λυπηρὰν ἀνακοίνωσιν, ἡ ὁποία ἴσως εἰμπορεῖ ἀκόμη νὰ προλάβῃ μέγα τι δυστύχημα.“

„Δι' ἐμέ;“

„Διὰ σὲ καὶ διὰ τὴν θυγατέρα σου.“

„Τὴν θυγατέρα μου; ποῖος κίνδυνος εἰμπορεῖ νὰ ἀπειλή τὴν θυγατέρα μου; λέγε.“

„Δὲν παρετήρησες, ὅτι ἀπὸ τινος χρόνου ἔχει ὑποστῆ μεγάλην μεταβολὴν εἰς ὅλην τῆς τὴν συμπεριφορὰν;“

„Λοιπὸν τί συμβαίνει;“

— „ . . . Ἐπειδὴ ἀγαπῶ τὴν θυγατέρα σου, ὡς ἰδιὸν μου τέκνον, προσεπάθησα νὰ μάθω τὸ αἷτιον τῆς μεταβολῆς αὐτῆς, ἥτις καὶ σὲ ἀνησυχεῖ μεγάλως, θεωρῶ δὲ καθήκον μου νὰ σοὶ ἀνακοινώσω ὅ,τι ἔμαθα, διὰ νὰ λάβῃς τὰ μέτρα σου . . .“

— „Οἱ λόγοι σου μ' ἐμβάλλουν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν. Λέγε, τί συμβαίνει;“

— „Πτωχὲ μου φίλε! θέλεις νὰ σοῦ ὀνομάσω τὴν ἀσθένειαν, ἐκ τῆς ὁποίας πάσχει ἡ κόρη σου; — ὄνομα, τὸ ὁποῖον μαγεύει τὰ ὦτα καὶ διεγείρει καὶ εἰς ἡμᾶς ἀκόμη αἰσθήματα, τὰ ὁποία ἀπὸ πολλοῦ ἐθεωροῦμεν ἐσβεσμένα. — Ἡ ἀσθένειά της ὀνομάζεται ἔρωσις! Ἡ Γαλιᾶνα ἀγαπᾷ, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε σκυθρωπὴ καὶ σύννου.“

Ἄν κεραυνὸς ἐνέσκηπτε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ γέροντος Ἰουσοῦφ, δὲν θὰ προῦξενεῖ εἰς αὐτὸν ἰσχυροτέραν ἐντύπωσιν ἢ ἡ εἰδησις αὐτῆ. Ὁχρὸς, καὶ μὲ εὐρέως ἠνεωγμένους ὀφθαλμοὺς παρετήρει ὁ γέρον ἀτενῶς τὸν φίλον του. Πᾶν ἄλλο περιέμενε ν' ἀκούσῃ ἢ ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἠδύνατο νὰ ἀγαπᾷ ἄλλον τινὰ πλὴν αὐτοῦ. Καὶ τίνος πράγματος ἐστερεῖτο πλησίον αὐτοῦ εὐρισκομένη; Δὲν τὴν περιέβαλλε μὲ πᾶν ὅ,τι ἡ καρδία της ἠδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ; Δὲν ἦτο αὐτῆ μόνῃ τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας του; Δὲν ἐπεδίωκεν ὀλοφύχως τὴν εὐτυχίαν τῆς θυγατρὸς του; . . . Καὶ ὁμοῦ ὁ δυστυχῆς πατήρ, ἀφοῦ ἐσκέφθη ὀλίγον, ἠναγκάσθη νὰ ὀμολογήσῃ ὅτι αἱ παρατηρήσεις τοῦ φίλου του ἦσαν ὀρθαί . . . Ἡ Γαλιᾶνα ἠσθάνετο ἤδη καὶ ἄλλο τι, πλὴν τῆς πρὸς τὸν πατέρα ἀγάπης . . . Ὁλος ὁ κόσμος τῷ ἐφάνη ἔρημος, ἀνευ τῆς ἀποκλειστικῆς ἀγάπης, ἀνευ τῶν θωπειῶν τῆς θυγατρὸς του . . .

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ὁ πατρικὸς οὖτος ἐγώϊσμος ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ ὁ γέρον ἀνυψώσας τὴν κεφαλὴν εἶπε πρὸς τὸν φίλον του:

— „Καλὰ λοιπὸν! Ἄν ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἡ Γαλιᾶνα προτιμᾷ τοῦ πατρὸς της, εἶνε καλὸς καὶ ἄξιος, τότε θὰ ἐνωθῶσι ἐνώπιον τοῦ Ἀλλάχ' καὶ ἂν οὗτος ἴδῃ εὐμενῶς τὴν θυσίαν μου ταύτην, τότε τὰ τέκνα τῆς θυγατρὸς μου θ' ἀποδώσωσιν εἰς τὰς τελευταίας μου ἡμέρας τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν τῶρα ὑπὲρ αὐτῆς θυσιάζω . . .“

Μετά τινος στιγμᾶς βαθείας σιγῆς, ὁ φίλος τοῦ γέρον-

τος, ὁ Ἄμρου, ὅστις ἐφαίνετο παλαιὸν πρὸς ἑαυτὸν, ὑπερ-κῆσας τέλος τοὺς δισταγμοὺς του εἶπε πρὸς τὸν Ἰουσοῦφ.

— „Δὲν ἤκουσες ἀκόμη ὅλην τὴν ὑπόθεσιν, ἀγαπητὲ μου φίλε! Τὸ θλιβερώτατον πάντων, . . . θὰ τὸ ἀκούσῃς τώρα. Παρακάλεσε τὸν Ἀλλάχ, νὰ σοῦ δώσῃ τὴν δύναμιν νὰ ὑποφέρῃς αὐτὸ τὸ τραῦμα, καὶ νὰ ὑποταχθῆς ἀγογγύστως εἰς τὰς βουλὰς του . . .“

— „Οἱ λόγοι σου μοῦ σπαράσσου τὴν καρδίαν . . . Τί φοβερώτερον δυστύχημα ἔχεις νὰ μοὶ ἀναγγεῖλῃς; Τὸ δυστύχημα τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς μου δὲν εἶνε ἀρκετὸν ἀκόμη; Λέγε γρήγορα . . .“

— „Ὁ οὐρανὸς σοὶ ἀρνέϊται τὴν ἱκανοποίησιν, νὰ θυσιασθῆς ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς σου, ἡ ὁποία ἐπισπάται τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀλλάχ' ἐπὶ τῆς ἐναγοῦς κεφαλῆς της . . .“

— „Πῶς; τόσον ἀνάξιος λοιπὸν, τόσον ἀθλιὸς εἶνε ὁ ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ ἡ θυγάτηρ μου;“

— „Εἶνε πλέον ἢ ἀνάξιος καὶ ἀθλιὸς, διότι τοὺς ἀναξίους καὶ τοὺς ἀθλίους δύναται ὁ Ἀλλάχ' νὰ συγχωρήσῃ ποτέ, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου θ' ἀποστρέφεται πάντοτε μετὰ βδελυγμοῦ . . .“

— „Λέγε λοιπὸν, τί ἄνθρωπος εἶνε αὐτός;“

— „Εἶνε χριστιανός!“

Ἴνα φαντασθῆ τις τὴν φοβερὰν ἐντύπωσιν, ἣν ἐνεποίησεν εἰς τὸν Ἰουσοῦφ ἡ εἰδησις αὐτῆ, πρέπει νὰ γνωρίζῃ πόσον ἐμπαθῆς ἦτο ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ πόσον ἐχθρικῶς διέκειντο πρὸς ἀλλήλους οἱ ἀνήκοντες εἰς διάφορα θρησκευτά. Τὸ φρικωδέστατον ἄκουσμα, ὅτι ἡ μονογενὴς του θυγάτηρ, ἣν ἠγάπα καὶ ἐλάτρευε μετὰ τοσαύτης στοργῆς καὶ τρυφερότητος, παρεδόθη ὀλοφύχως εἰς ἕνα μισητὸν καὶ ἀποτρόπαιον Χριστιανόν, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐχωρίζετο εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα δι' ἀγεφυρωτοῦ χάσματος ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς — ἡ εἰδησις αὐτῆ ἐθανάτωνε τὸν Ἰουσοῦφ ἐντελῶς.

Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἔμεινεν ἄφωνος, ἀνευ δακρύων, βεβουθισμένος εἰς ἄπειρον καὶ ἀνέκφραστον ἄλγος· εἶτα δὲ ὕψωσεν ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε μὲ φωνὴν τραχεῖαν καὶ τρέμουσαν ὑπὸ ἀγανακτήσεως: „Τὸ νέφος τοῦ πόνου διασκορπίζεται καὶ ἀφίνει αἰσχος εἰς τὸ πρόσωπόν μου καὶ μανίαν εἰς τὰ στήθη μου. Εἶσαι φίλος μου, καὶ δὲν εἰμπορεῖς νὰ μὲ προσβάλλῃς μὲ τίποτε. Εἶπέ μου ὅλην τὴν ἀλήθειαν, ὅλα ὅσα γνωρίζεις περὶ τῆς δυστυχοῦς θυγατρὸς μου, ἡ ὁποία ἀναμφιβέβως πειράζεται ὑπὸ πονηροῦ τινος πνεύματος. Μὴ φοβηθῆς νὰ μοῦ ὀμολογήσῃς τὴν ἀλήθειαν καθαρὰν. Ὁ Ἀλλάχ' θα μοὶ δώσῃ τὴν δύναμιν νὰ σὲ ἀκούσω καὶ θὰ μὲ φωτίσῃ νὰ πράξω τὰ δεόντα.“

— „Ἐμαθα τὰ ἐξῆς: Τὴν νύκτα, ὅταν ὅλοι κοιμῶνται καὶ τὰ φῶτα εἶναι ἐσβεσμένα, ὑπερῆδ᾽ τὸν φραγμὸν τοῦ κήπου σου νεανίας τις, ὀπαδὸς τοῦ Σταυροῦ, καὶ κρυπτόμενος ὀπισθεν τῶν πυκνῶν δένδρων συναντᾶται ἐκεῖ μετὰ τινος γυναικός. Ὡς σικαὶ περιφέρονται ἀμφοτέροι ἐν τῷ κήπῳ, ἀνταλλάσσοντες λόγους ἐρωτικούς, μέχρις οὗ φωτισθῆ ὁ ὀρίζων ὑπὸ τῶν πρώτων ἀκτίνων τῆς Ἡοῦς. Τότε ἀποχωρίζονται, ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους, καὶ μόνον ἡ ἐσθινὴ αὔρα ἡ τὸ κελᾶδῆμα τῆς ἀηδόνος ἐπαναλαμβάνει τοὺς ἐρωτικούς των λόγους.“

„Αὐτὸ μόνον γνωρίζεις;“

„Δὲν γνωρίζω περισσώτερον.“

„Σὲ εὐχαριστῶ, Ἄμρου. Ἡ εἰδησις σου μοῦ ἐπλήγωσε τὴν καρδίαν, ἀλλ' ὁμοῦ εἶνε καλλίτερον νὰ γνωρίζῃ τις τὸ ἐπικείμενον δυστύχημα παρὰ νὰ ζῆ ἀμέριμος καὶ ἡσυχος,

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟΝ ΦΡΕΙΔΡΙΧΣΚΡΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΛΑΤΙΑ „COMMUNS“ ΠΑΡΑ ΤΗ ΠΟΤΣΔΑΜΗ.

ἐνῶ ἡ τιμὴ του καὶ ἡ εὐτυχία του διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Ἐλθὲ τώρα νὰ σοὶ ἀνακοινώσω τὸ σχέδιόν μου . . .“

Ὁ ἥλιος ἐκλινεν ἤδη πρὸς τὴν δύσιν του, ὅτε ὁ Ἄμρου ἀπεχειρέτισε τὸν Ἰουσοῦφ καὶ ἀπῆλθεν. Ἡ νύξ ἐπῆρχετο ταχέως· νεφέλαι πυκναὶ καὶ μέλαιναὶ ἠγέρθησαν ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος καὶ ἐκάλυψαν τὸν οὐρανὸν μὲ παχυλόν, ἀδιαπέραστον σκότος. Ἐν τῷ κήπῳ ἐβασίλευε σιγὴ βαθυτάτη· οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀέρος πνοὴ ἔσειε τὰ φύλλα τῶν δένδρων, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κελάρυσμα τοῦ ῥύακος ἐφαίνετο κατασιγάσαν ὡς διὰ μυστηριώδους τινὸς μαγείας. Αἰφνης ἐφάνη μόλις διακρινομένη ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς ἀνθρωπίνη τις σκιά, μετὰ προσοχῆς περισκοπήσασα καὶ εἶτα ἀθορύβως τραπέισα πρὸς τὸ μέρος τοῦ φρέατος, ὅπερ εὐρίσκετο εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον τοῦ κήπου καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ ἐφημιζετο εἰς τὰ περίχωρα ὡς ἐκτάκτως διαυγὲς καὶ ἰαματικόν. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κήπου συνηγνῶντο συνήθως οἱ δύο ἔρασταί. — Τὸ σκιερὸν φάσμα ἐσταμάτησε πλησίον τοῦ φρέατος καὶ εἶτα μετὰ μακροῦς δισταγμοῦ ἀπεσύρθη ὀπισθεν τοῦ χονδροῦ κορμοῦ παλαιοῦ τινος δένδρου.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἠκούσθη ἐλαφρὸς κρότος εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ κήπου, καὶ ἐπὶ τοῦ φραγμοῦ ἀνέκυψεν ἕτερον φάσμα ἀνθρώπου, ὅστις πηδήσας εἰς τὸν κήπον ἐτράπη μὲ ἐλαφρὰ καὶ ἀθύρυβα βήματα πρὸς τὸ μέρος τοῦ φρέατος. — Ὁ Ἰουσοῦφ, ὅστις ἔμενε κεκρυμμένος ὀπισθεν τοῦ δέν-

δρου, ἄμα ὡς εἶδε πλησιάζοντα τὸν ἔραστὴν τῆς θυγατρὸς του, ἐξώρμησεν ἐκ τῆς κρύπτης του μὲ λυσσαλέαν κραυγὴν, ἐξείλκυσε τὸ ἐγγειρίδιόν του καὶ ἐβύθισεν αὐτὸ εἰς τὰ στήθη του νεανίου, ὅστις ἔπεσεν ἀμέσως νεκρὸς ἐπὶ τῆς γλῶσσης. Κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν ἠκούσθη ὁ τριγμὸς τῆς ἀνοίγεισης θύρας, ὁ δὲ Ἰουσοῦφ μὴ θέλων νὰ φανῆ εἰς τὰ ὄμματα τῆς θυγατρὸς του ἀπεσύρθη πάλιν εἰς τὴν κρύπτην του. Ἡ Γαλιὰνα ἐπλησίασε χαίρουσα ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ τὸν ἀγαπητὸν νεανίαν, ἡ δὲ σελήνη ἀνακύψασα αἰφνης ἐκ τῶν νεφελῶν ἐφώτισε τὴν τραχιὴν σκηνήν. Μὲ μίαν σπαραξικάρδιον κραυγὴν, ἣτις ἀντήχησεν εἰς τὰ στήθη τοῦ ἐκδικητικοῦ γέροντος, ἔπεσεν ἡ Γαλιὰνα λιπόθυμος ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ ἔραστοῦ. Ὁ Ἰουσοῦφ ἔδραμε πρὸς τὴν θυγατέρα του, ἀλλ' αἰφνης ὀπισθοχώρησε μετὰ φρίκης: ἡ νεάνις ἠγέρθη μὲ θολὰ καὶ ἡμαυρωμένα βλέμματα. παρετήρησεν ἀτενῶς τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἤρχισε νὰ τραγουδῇ θλιβερὸν καὶ πένθιμον ᾄσμα. Ἡ Γαλιὰνα ἦτο παράφρων. Ἡμέραν τινὰ διαφυγοῦσα τὴν προσοχὴν τῶν φυλασσόντων αὐτὴν ὑπηρετῶν ἐπλησίασε πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα εἶχε συμβῆ ἡ τραγικὴ ἐκείνη σκηνή, καὶ πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ τὴν συλλάβωσιν, ἐρρίφθη εἰς τὸ φρέαρ καὶ ἀπεπνίγη.

Ἡ οἰκία κατέπεσε προϊόντος τοῦ χρόνου, ἀλλὰ τὸ φρέαρ ἔμεινε καὶ ἔλαβεν ἔκτοτε τὴν ὀνομασίαν, τῆς ὁποίας ἐζήτουν καὶ ἔμαθον παρὰ τῆς γραιίας τὴν θλιβεράν ἐξήγησιν.

E. P.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα ὑπὸ **I. I. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**

(συνέχεια.)

Ὁ ποιητὴς ἔσειε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐγένετο ὀλονὲν ἐρυθρότερον. Ὁ Σενούτας ἴστατο εἰς τινὰ ἀπόστασιν, ἡ δὲ μήτηρ συνέστρεφε τὰς χεῖρας . . . Εἰς τὴν ἀνοικτὴν θύραν ἐφάνη τὸ πρόσωπον τῆς Ἐλένης, ἣτις ἠκροῶτο τὴν συνδιάλεξιν καὶ ἐμάντευσεν ἀμέσως περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— „Ἀδριανέ! ἀγαπητὲ ἀδελφέ μου“, ἀνεφώνησε μακρόθεν, μὴ τολμῶσα νὰ πλησιάσῃ· „εἶσαι ἀσπλαγχνὸς πρὸς τὴν μητέρα σου καὶ εἰς ὄλους, ὅσοι σὲ ἀγαπῶσι! Ἀγαπᾶς τὸ ποίημά σου περισσότερο ἀπὸ ὄλους μας!“

Ὁ ποιητὴς ὕψωσε τὴν κεφαλὴν.

— „Μὴ με ἐρεθίζετε“, ἀνέκραξεν· „Ἐλένη, μητέρα, αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶμαι κωφός, δὲν σᾶς ἀκούω, δὲν σᾶς βλέπω, δὲν σᾶς γνωρίζω!“

Ταῦτα εἰπὼν ἐξέτεινεν ἐπιτακτικῶς τὴν χεῖρα δεικνύων πρὸς τὴν θύραν· πάντες ἔμειναν ἐκπληκτοὶ ἡ δὲ μήτηρ ἐξερράγη εἰς σφοδρὸς λυγμούς. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς δὲν ἴσχυον νὰ τὸν κάμψωσιν· ὁ ποιητὴς ἔλαβε τὴν γραφίδα, ἤρπασε μετὰ σφοδρότητος ἐν φύλλον χάρτου, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ. Εἰς τὸν κλαυθμὸν τῆς μητρὸς καὶ τῆς Ἐλένης ἔμεινεν ἐντελῶς ἀνάληγτος, οὐδένα ἐβλεπεν, οὐδὲν ἤκουεν, ἡ δὲ γραφὴς ὠλισθαίνεν ἀκατάσχετος ἐπὶ τοῦ χάρτου . . . Ἡ ἀπηλπισμένη μήτηρ ἐξῆλθε μετὰ τῆς Ἐλένης ἀσφοφῆται ἐκ τοῦ δωματίου, κρατοῦσα τὸ ὀθώνιον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καὶ καταστέλλουσα βαδὴν στεναγμὸν. Ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Ἀδριανοῦ ὑπελείφθη μόνος ὁ καθηγητὴς, ὅστις ἐξηγνόμενος κατέπεσεν ἐπὶ τινος θρανίου καὶ ἔμεινε βωβὸς μάρτυς τῆς ἀκατασχέτου ταύτης τοῦ ποιητοῦ ταραχῆς. Ὁ Ἀδριανὸς ἔγραψεν, ἀπὸ καιροῦ εἰς και-

ρὸν διέκοπτε τὴν γραφὴν, συνήθιζεν τὰς ἰδέας του, ἐζήτηι λέξιν τινὰ, καὶ πάλιν ἐνέκυπτε μετὰ σπουδῆς καὶ ἡ γραφὴς ἔτρεχεν ὀλισθαίνουσα ἐπὶ τοῦ χάρτου. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔκαιον ἀγρίως, τὰ χεῖλη του ἔτρεμον, τὸ μέτωπόν του ὅτε μὲν ἐρρυτιδοῦτο συνοφρουόμενον ὅτε δὲ πάλιν ἐφαιδρύνετο, μειδιάμα δὲ ἡ ἀπειλητικὴ τις ἔκφρασις ἐπλανᾶτο ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὅπερ διετέλει ἐν διηνεκεῖ κινήσει ὡς θαλάσσιον κύμα. Τέλος ἐξέπεσεν ἡ γραφὴς ἐκ τῆς χειρὸς του, καὶ ἐξηγνόμενος ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, χωρὶς νὰ ῥίψῃ ἐν βλέμμα πρὸς τὸν καθηγητὴν, τὸν ὁποῖον ἐφαίνετο λησμονήσας. Ἐκλείσει τὰ βλέφαρα, τὸ δὲ στήθος του ὠγκοῦτο ταχέως καὶ σφοδρῶς. Ὁ Σενούτας ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν, φέρων κατευναστικόν τι ποτόν, ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ διωρισμένον. Ὁ Ἀδριανὸς ἀπέκρουσεν αὐτὸ ἐλαφρῶς, ἔσειε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔμεινε μὲ κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ἐρειδόμενος. Ἐπανελάμβανε δὲ μόνον διὰ τῆς χειρὸς τὸ πρότερον δοθὲν εἰς τὸν καθηγητὴν νεῦμα ὅπως ἀπομακρυνθῆ. Ὁ καθηγητὴς ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν σιωπηρὰν ταύτην διαταγήν. Ἡ μήτηρ, ἡ Ἐλένη, ὁ Σενούτας, πάντες ἴστατο ὀπισθεν τῆς θύρας ὠτακουστοῦντες καὶ φυλάσσοντες. Ἐφοβοῦντο σφοδρὰν τινὰ προσβολὴν τῆς νέσου. Ὁ Ἀδριανὸς δὲν ἐκοιμάτο, καὶ ὁ ἐλάχιστος δὲ θόρυβος προὔξενε εἰς αὐτὸν νευρικὴν τινὰ σπασμωδικὴν κίνησιν. Δις ἡ τρίς προσεπάθησε νὰ ἐγερεθῆ καὶ πλανῶν ἐπὶ τῆς τραπεζῆς τὴν χεῖρα ἐζήτηι νὰ εὕρῃ τὴν γραφίδα, ἀλλ' ὁ βραχίων του κατέπιπτεν ἐκ τῆς πολλῆς ἀδυναμίας . . . Οἱ ὀπισθεν τῆς θύρας ἰστάμενοι σιωπηλοὶ μάρτυρες τῆς πάλης ταύτης πρὸς τὸν δαίμονα εἶχον δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.